

Effekt af skåneopstaldning på foderoptagelse og mælkeydelse

Forsøg ved Kvægbrugets Forsøgscenter har vist gunstig effekt af skånsom opstaldning på mælkeydelsen for jersey kvier. Til gengæld var der ingen effekt for Holstein (DH) kvier og jersey køer. Faktisk var ydelsen lavere ved DH køer, sandsynligvis pga. færre malkninger på dette hold end det tilsvarende kontrolhold.

Opstarten af en ny laktation er den periode, hvor koen gennemgår de mest dramatiske fysiologiske ændringer, og det er også den periode, hvor forekomsten af produktionssygdomme er allerstørst. I praksis anvendes en række forskellige versioner af holdinddeling af køer - både i goldperioden op til kælvning og i perioden lige efter kælvning. Der findes dog kun meget sparsom viden om, hvorvidt

sådanne specielle hold rent faktisk medfører, at koen lettere kommer over kælvningen og i gang med en ny laktation.

To typer opstaldning efter kælvning

På Kvægbrugets forsøgscenter er der gennemført et forsøg, hvor køerne efter kælvning blev fordelt på to typer af opstaldning:

Kontrol: Køerne var i separationshold det første døgn efter kælvning, derefter blev de sat direkte ind i koholdet. Der var i gennemsnit 2,5 køer per ædeplads og en sengebås per ko. Køerne blev malket minimum 2 gange per døgn.

Skåne: Køerne var i skåneområdet tæt ved robotten de første 12 dage efter kælvning, derefter blev de flyttet ind i koholdet. Skåneområ-

Tabel 1. Ædeadfærd, ydelse og malkninger hos DH køer på kontrolhold og i skånehold de første 12 dage efter kælvning. Tal med forskelligt bogstav er signifikant forskellige indenfor gruppen af køer eller kvier.

	DH- KVIER		DH-KØER	
	Skåne	Direkte	Skåne	Direkte
Ædetid, min/dag	123a	103b	138	129
Foderoptagelse, kg ts./dag	11,9	11,0	16,3	17,3
Ydelse, kg/dag	22,3	22,5	33,3a	36,4b
Malkninger, antal/dag	2,0a	2,2b	2,0a	2,6b

Tabel 2. Ædeadfærd, ydelse og malkninger hos Jersey køer på kontrol hold og i skånehold de første 12 dage efter kælvning. Tal med forskelligt bogstav er signifikant forskellige indenfor gruppen af køer eller kvier.

	Jersey- KVIER		Jersey-KØER	
	Skåne	Direkte	Skåne	Direkte
Ædetid, min/dag	109	121	137	115
Foderoptagelse, kg ts./dag	8,9	9,3	11,9a	13,9b
Ydelse, kg/dag	17,4a	15,4b	22,7	22,8
Malkninger, antal/dag	2,0	2,1	2,0a	2,5b

det var placeret tæt på robotten. Der var 4 sengebåse og 4 ædepladser, og spalterne var belagt med gummi. Der var maksimalt 4 køer i holdet.

Køerne blev malket 2 gange per døgn.

Længere ædetid for DH kvier i skånehold

Der var ingen forskel på mælkeydelsen hos DH kvier, der gik i skånehold eller kontrolhold. Der var dog en tendens til, at kvierne

i skåneholdet optog mere foder end kvierne i kontrolholdet, og de havde en signifikant længere ædetid. DH køer på kontrolbehandling havde en højere ydelse end køer på skåneholdet, men kontrolkøerne havde også en højere malkefrekvens.

Jersey kvier reagerede positivt på skåneopstaldningen

Jersey køer og kvier reagerede anderledes end DH. Jersey kvierne havde en højere ydelse, når

de gik i skånehold. Modsat DH køerne var der ingen forskel på ydelsen hos jersey køerne, som gik i enten skåne- eller kontrolhold. Den positive effekt af skånehold på jersey kviernes ydelse vedblev, efter at de blev flyttet til det store hold. Jersey kvierne, som havde været i skånehold, ydede således 2 kg mælk mere om dagen i den resterende måleperiode (til og med 50 dage efter kælvning) end de kvier, der ikke havde været i skånehold efter kælvning.

Flere oplysninger

Lene Munksgaard,
Institut for Husdyrvidenskab,
Aarhus Universitet
Lene.Munksgaard@agrsci.dk